

Dagna CICHON

dagna.al.cichon@gmail.com

Uniwersytet Warszawski

„Miazga rzeczywistości” – nuda jako materia dzieła sztuki w teatrze Tadeusza Kantora

Celem referatu jest próba odpowiedzi na pytanie, jaką rolę w twórczości teatralnej Tadeusza Kantora odgrywała nuda, nazwana przez niego „miazgą rzeczywistości”. Zanalizuję program tzw. „teatru zerowego” – dążącego do całkowitego zaniku akcji, posługującego się monotonią, banalnością i pustką – a także spektakl „Wariat i zakonnica” (1963), będący najpełniejszą realizacją tej idei. Następnie zbadam, jakie elementy „teatru zerowego” obecne są w późniejszej twórczości Kantora, szczególnie w jego najsłynniejszym „teatrze śmierci”. Na przykładzie „Umarłej klasy” (1975) przeanalizuję, w jaki sposób i poprzez jakie środki Kantor operuje stanami znudzenia. Zastanawiając się nad funkcją takich zabiegów, przywołam koncepcję Susan Sontag, która zauważyła, że większość interesującej sztuki współczesnej jest i musi być nudna. Postawię na nowo pytanie zadane przez Frances Colpitt: „czy nuda w sztuce jest interesująca?” – i opowiadając na nie twierdząco, postaram się pokazać, dlaczego nudę właśnie należy uznać za konieczny – a jednocześnie jeden z najciekawszych – elementów teatru Tadeusza Kantora.